

BÀI
8

- Học hát : Bài *Tuổi đời mệnh mông*
- Tập đọc nhạc : TĐN số 8
- Âm nhạc thường thức : Sơ lược về một vài thể loại nhạc dân

TIẾT 29

Học hát : Bài *Tuổi đời mệnh mông*

I - MỤC TIÊU

- Hát đúng giai điệu bài hát.
- Cảm nhận vẻ đẹp của tuổi thơ với những khát vọng, mơ ước chân thành về cuộc sống, tình yêu quê hương và tình yêu thiên nhiên.
- Cảm nhận về giọng trưởng và giọng thứ cùng tên trong giai điệu một bài hát.

II - CHUẨN BỊ CỦA GIÁO VIÊN

- Hát và đệm đàn chuẩn xác bài *Tuổi đời mệnh mông*.
- Tư liệu và ảnh nhạc sĩ Trịnh Công Sơn.
- Một vài bài hát nổi tiếng của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn.
- Chép bài hát lên bảng phụ.
- Nhạc cụ quen dùng.

III - GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY – HỌC

- GV giới thiệu bài hát dựa theo gợi ý trong SGK.
- Vài nét về nhạc sĩ Trịnh Công Sơn.

Ông sinh năm 1939 tại Huế và mất năm 2001 tại Thành phố Hồ Chí Minh. Ông là tác giả nhiều ca khúc nổi tiếng như : *Quỳnh hương, Diễm xưa, Biển nhớ, Nói vòng tay lớn*,... Ngoài những ca khúc viết cho người lớn, ông còn viết nhiều bài hát cho thiếu nhi rất đặc sắc như : *Em là bông hồng nhỏ, Tiếng ve gọi hè, Tuổi đời mệnh mông* ... Âm nhạc của Trịnh Công Sơn dung dị, nhẹ nhàng, giai điệu mượt mà, phóng khoáng, lời ca trau chuốt có nhiều chất thơ, nhiều khi chứa đựng cả những tư tưởng triết lí sâu sắc.

- Phân tích cấu trúc bài hát (để GV tham khảo)

Bài hát viết ở hình thức ba đoạn đơn có tái hiện (a – b – a')

Đoạn a : *Mây và tóc em bay ... có tình yêu*

Đoạn b : *Thời thơ ấu ... đời thiết tha*

Đoạn a' : *Bao đường phố ... sóng đùa biển khơi*

Đặc biệt bài này có sử dụng chuyển điệu : Đoạn a : Rê trưởng, đoạn b : Rê thứ, đoạn a' : Rê trưởng. Tính chất âm nhạc giữa các đoạn tương phản rõ rệt :

Đoạn a : Tươi tắn, trong sáng, giản dị.

Đoạn b : Giai điệu mềm mại, dịu dàng, đôi chút băng khuâng gợi nhớ.

Đoạn a' : Tương tự đoạn a.

– Khi dạy hát, GV lưu ý những chỗ ngân dài hai phách rưỡi và ba phách rưỡi. GV phải dùng số đếm để HS ngân đủ phách.

TIẾT 30

– Ôn tập bài hát : *Tuổi đời mênh mông*

– Tập đọc nhạc : TĐN số 8

I - MỤC TIÊU

- Thể hiện sắc thái tình cảm của bài hát theo sự hướng dẫn của GV.
- Đọc đúng cao độ, trường độ của bài TĐN số 8 (làm quen với một kiểu đảo phách mới).

II - CHUẨN BỊ CỦA GIÁO VIÊN

- Nhạc cụ quen dùng.
- Chép bài TĐN số 8 vào bảng phụ.
- Suy nghĩ và tập thể hiện trước một vài động tác phụ hoạ.

III - GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY – HỌC

Nội dung 1 : Ôn tập bài hát *Tuổi đời mênh mông*

- Trước khi hát cho HS luyện thanh, sau đó cả lớp cùng ôn lại bài hát.
- Tập hát đối đáp :

Đoạn a :

Câu hát 1 (nhóm A hát) : *Mây và tóc em bay... những hàng me*

Câu hát 2 (nhóm B hát) : *Em và lá tung tăng... giữa phố nhà*

Câu hát 3 (nhóm A hát) : *Ôm cuộc sống trong tay... ngôi trường kia*

Câu hát 4 (nhóm B hát) : *Em là đoá hoa lan... đất đai quê nhà có tình yêu*

Đoạn b : Đơn ca

Thời thơ ấu ... yêu đời thiết tha

Đoạn a' :

Câu hát 1 (nhóm A hát) : *Bao đường phố em qua... những miền xa*

Câu hát 2 (nhóm B hát) : *Thăm ruộng đất bao la... níu chân về*

Câu hát 3 (nhóm A hát) : *Như là những bông hoa... búp non đầu cây*

Câu hát 4 (nhóm B hát) : *Em về giữa thiên nhiên... như sóng đùa biển khơi*

Chú ý : GV cần sử dụng động tác chỉ huy dứt khoát, rõ ràng để dẫn dắt các nhóm A, nhóm B bắt vào câu hát một cách chuẩn xác, đúng nhịp.

– GV cho HS hát kết hợp vận động theo nhạc và tập thể hiện một vài động tác phụ họa.

Nội dung 2 : Tập đọc nhạc (TĐN số 8)

Tư liệu cho GV :

THẦY CÔ CHO EM MÙA XUÂN (tiếp theo)

Như dòng suối ra sông như dòng sông ra biển
phúc tương lai ánh đèn khuya vẫn miệt

rộng trang sách hồng ước mơ Em lớn
mài bên mái trường mến...

lên từng ngày. Vi hạnh...
thương. Thầy cô

cho em mùa xuân. Một bông...

– HS nhận xét TĐN số 8 (theo SGK).

– GV cho HS dùng thanh phách gõ âm hình tiết tấu trong bài vài ba lượt (tốc độ vừa phải), sau đó cho luyện tập theo nhóm, tổ, cá nhân. Khi đọc nhạc, gõ đệm theo phách.

– GV cho HS nghe đàn để luyện cao độ trong bài.

– GV chỉ các nốt trong bài cho HS đọc. Âm nào HS đọc sai, GV cho nghe đàn để luyện tập thêm.

– GV cho đọc toàn bộ bài TĐN với tiết điệu của đàn (C-Rock hoặc Polka)

– HS ghép lời ca, kết hợp gõ đệm theo phách.

TIẾT 31

- Ôn tập bài hát : *Tuổi đời mênh mông*
- Ôn tập đọc nhạc : TĐN số 8
- Âm nhạc thường thức : Sơ lược một vài thể loại nhạc đàn

I - MỤC TIÊU

- HS thuộc lời và hát đúng giai điệu bài hát *Tuổi đời mênh mông*.
- Ôn luyện các âm hình tiết tấu đã học qua bài TĐN số 8.
- Bước đầu làm quen với một vài thể loại nhạc đàn.

II - CHUẨN BỊ CỦA GIÁO VIÊN

- GV tập thể hiện một vài động tác phụ hoạ bài hát *Tuổi đời mênh mông*.
- Nhạc cụ quen dùng.
- Một số băng nhạc, đĩa hát cho HS nghe.
- Một số tranh ảnh độc tấu nhạc cụ, hoà tấu đàn nhạc.

III - GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY – HỌC

Nội dung 1 : Ôn tập bài hát *Tuổi đời mênh mông*

- GV chỉ huy cho HS hát.
- GV cho HS tập thể hiện một vài động tác phụ hoạ.
- HS tập biểu diễn theo nhóm, tổ.

Nội dung 2 : Ôn TĐN số 8

- Luyện thang âm của bài TĐN số 8 (giọng Đô trưởng).
- GV cho HS vừa đọc vừa gõ theo âm hình tiết tấu của bài.
- GV cho HS đọc và gõ phách theo bài TĐN.
- HS đọc kết hợp đánh nhịp $\frac{2}{4}$.

Nội dung 3 : Âm nhạc thường thức – Sơ lược về một vài thể loại nhạc đàn

– Phần này GV giới thiệu đôi nét về các thể loại nhạc đàn, sau đó cho HS nghe nhạc không lời (trích đoạn từ một số tác phẩm như SGK gợi ý).

– Cần nhấn mạnh để các em biết : sáng tác và biểu diễn nhạc đàn là một hoạt động âm nhạc đỉnh cao. Muốn hiểu biết và thường thức các tác phẩm viết cho nhạc đàn cần có quá trình học tập về âm nhạc.